

Biskupi kritizujú ministerstvo

BRATISLAVA. Konferencia biskupov Slovenska žiada stiahnutie Národného programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia, ktorý pripravilo ministerstvo zdravotníctva. Podľa KBS neprináša riešenia skutočných problémov nášho národa. Naopak, mnohé z nich iba prehľbuje. Biskupi ľutujú, že ministerstvo ich pripomienky neakcepto-

valo. K návrhu sa ministerstvo zaviazalo v programovom vyhlásení vlády. Jeho prijatie je podľa vlády predpokladom „zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotníckych služieb sexuálneho a reprodukčného zdravia, pravidelného monitoringu a kontroly sexuálne prenosných infekcií vrátane HIV a AIDS“. (sita), SME, 11.2.2008

Diskriminácia cirkevných a súkromných škôl

Cirkevné a súkromné školy považujú za diskrimináciu, že boli vylúčené z možnosti uchádzať sa o peniaze z eurofondov už v prvom kole.

Cirkevné a súkromné školy považujú za diskrimináciu, že boli vylúčené z možnosti uchádzať sa o peniaze z eurofondov už v prvom kole. Minister výstavby a regionálneho rozvoja Marián Janušek už síce potvrdil, že túto možnosť mať budú, avšak cirkevné školy sa napriek tomu domnievajú, že štátne orgány zvolili prístup dvojako metra. Viac povie Jaroslav Barborák.

Je to diskriminačné a v niektorých prípadoch aj likvidačné. Tak hodnotia cirkevné školy vylúčenie z možnosti uchádzať sa o europeniaze. Rezort výstavby a regionálneho rozvoja tak urobil len krátko pred zverejnením prvej výzvy. Hovorí Augustín Hriadeľ, komisie Konferencie biskupov Slovenska pre školstvo: „Je to diskriminácia. My sme v kvalitnej spoločnosti, kde má každý na základe Ústavy právo zúčastňovať sa na rozdelení verejných zdrojov rovnakým dielom a týmto pádom sme vylúčení z účasti na týchto verejných fondoch.“

Rezort výstavby obvinenia odmieta. Upozorňuje, že cirkevné školy z prvého kola úplne vylúčené neboli. Možnosť uchádzať sa o europeniaze mali zriaďovatelia špeciálnych cirkevných škôl.

Marián Janušek, minister výstavby a regionálneho rozvoja: „Nie je to v žiadnom prípade likvidačné. Totiž, v súčasnosti ide o verejný sektor.“

Špeciálnych cirkevných škôl je však zanedbateľné množstvo. Upo-

zorňuje Monika Gibalová, poslankyňa KDH: „Takých má cirkev na Slovensku iba deväť.“

Postup rezortu výstavby a regionálneho rozvoja preto podrobila kritike. V parlamente to urobila formou otázky na ministra Mariána Januška.

Monika Gibalová, poslankyňa KDH: „Máme tomu rozumieť tak, že pod tlakom pripomienkového konania zo strany Ekumenickej rady cirkví ste cirkevné školy zaradili do výzvy, ale ste sa rýchlo prebrali z veľkej horlivosti byť ústretoví voči cirkvám a našli ste spôsob, ako sa z toho elegantne vyzuť?“

Minister Janušek už avizoval, že s cirkevnými a súkromnými školami sa pri eurofondoch počíta.

Marián Janušek, minister výstavby a regionálneho rozvoja: „Teraz sa pracuje na materiáloch a konzultujeme s Ministerstvom financií. Musíme ešte určité schémy štátnej pomoci ešte doladiť. A počítame možno najneskôr, možno v apríli by si už aj cirkevné školy mohli žiadať o tento príspevok.“

Rádio Slovensko, 12:00, 8.2.2008

Cirkev je prepojená

Poľskí duchovní vyškrtnú neplatičov cirkevnej dane v zahraničí z cirkvi. Naša cirkev sa ich zatiaľ snaží chápať.

V Poľsku sa množia prípady, keď farár vyškrtne z farnosti tých Poliakov žijúcich v Nemecku či v Rakúsku, ktorí podľa tamojších zákonov odmietli platiť cirkevnú daň a podpíšu vyhlásenie, že sa zriekajú viery.

Na Slovensku sú zatiaľ podobné prípady hlásené len ojedinele, prístup cirkvi k nim je individuálny. „Prípady, ktoré sme riešili, podľa nás nenaplnili skutkovú podstatu formálneho odpadnutia od viery a vystúpenia z cirkvi,“ povedal hovorca nitrianskeho biskupstva Dušan Argaláš.

Prísnejší sú na Spiši, kde tiež evidujú niekoľko prípadov. Hovorca spišského biskupa Peter Majda hovorí, že ak niekto vystúpi z cirkvi, už ho nemusí exkomunikovať. Farár to však musí zapísať do matriky bez skúmania dôvodov.

„Tí ľudia veľmi dobre vedia, čo podpisujú. Neuvedomujú si však, že cirkev je prepojená po celom svete a jej úrady medzi sebou komunikujú,“ hovorí Majda. Zvyčajne to však zistia, až keď chcú od cirkvi nejakú službu a farár im oznámi, že už na ňu nemajú právo.

Hovorca KBS Jozef Kováčik povedal, že jednotný postup cirkvi zatiaľ komplexne neriešili. Biskupov vraj len nabádali, aby boli opatrní, či ide aj o súlad s presvedčením daných ľudí. „Ide väčšinou o ekonomické dôvody. Snažíme sa ich chápať,“ povedal Kováčik. (zu)

SME, 13.2.2008

Územná reorganizácia rímsko-katolíckej cirkvi na Slovensku

Pápež Benedikt XVI. súhlasil s územnou reorganizáciou rímsko-katolíckej cirkvi na Slovensku. Oznámi to zajtra pápežov osobitný vyslanec a legát, kardinál Jozef Tomko. Rozdelí sa bratislavsko-trnavské arcibiskupstvo. Sídlnym mestom biskupa by sa mala stať Bratislava, kde by bolo centrum bratislavskej diecézy. Nové biskupstvo by malo vzniknúť aj v Žiline oddelením z nitrianskej diecézy. Územné zmeny sa dotknú aj rožňavskej a banskobystrickej diecézy.

Rádio Regina, 12:00, 13.2.2008

Podozrenia na Katolíckej univerzite v Ružomberku

Okolo Katolíckej univerzity v Ružomberku je opäť rozruch. Podľa jej bývalého zamestnanca tu skúšali štátnici bez účasti jediného profesora, či docenta, čo je v rozpore s vysokoškolským zákonom. Rektor tvrdí, že o ničom nevie.

Problematické majú byť štátnice z augusta minulého roka. Na Katedre histórie údajne študentov skúšali len asistenti.

Telefonuje Marek Havrilla, bývalý odborný asistent na Katolíckej univerzite v Ružomberku: „V auguste 2007 prebehli štátnice na katedre histórie bez prítomnosti jediného docenta alebo profesora v komisii. Podľa mojich informácií o tom rektor vedel.“

Pavel Zloch, Katedra správneho práva PF UK: „Podľa platného zákona o vysokých školách by to bolo v rozpore.“

Zákon totiž požaduje, aby sa na štátniciach zúčastnili minimálne dvaja docenti alebo profesori. Rektor tvrdí, že o žiadnych pochybeniach nevie.

Boris Banáry, rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku: „Nemám túto informáciu, pozriem sa na to, preverím si to.“

Podľa Mareka Havrilla má univerzita problémy aj s garantami študijných odborov. Tí sú vraj zamestnaní nielen v Ružomberku, ale aj na ďalších vysokých školách. Viacerí aj v zahraničí.

Telefonuje Marek Havrilla, bývalý odborný asistent na Katolíckej univerzite v Ružomberku: „Ide len o to, že či garanti sú reálni garanti alebo figurujú tam len do počtu.“

Ministerstvo školstva pripravuje novú akreditáciu všetkých vysokých škôl. Tá má preveriť aj skutočné počty ich profesorov a docentov. Ak ich univerzita nebude mať dost, môže o svoj štatút prísť a bude zaradená medzi odborné školy.

Michal Bujna a Michal Kovačič
TV Markíza, 19:10, 8.2.2008

[www: tkkbs.sk](http://www.tkkbs.sk)

Zjavenie v jaskyni

Mladá Bernadette najskôr nevedela, koho to vlastne vidí

BOL to zázrak? Pred 150 rokmi sa v Lurdách po prvý raz zjavila chudobnej Bernadette Panna Mária.

O pár dní už na miesto prichádzali tisíce veriacich i zvedavcov.

Dnes je to jedno z najdôležitejších rímskokatolíckych pútnických miest.

Bernadette Soubirous pochádzala z chudobnej rodiny a všetci jej členovia sa museli poriadne obacať, aby mali z čoho žiť. Keď šla jedného dňa spolu so sestrou a kamarátkou po drevo na oheň, zažila niečo, čo zmenilo jej život. Prechádzala cez potok, keď zrazu začula vietor a v blízkej jaskyni uvidela zjavenie. Postavu pomenovala jednoducho pani: „Videla som pani oblečenú v bielom. Mala biele šaty a biely závoj, modrý pás a žltú ružu na každej nohe. „Dievča sa prežehnalo a začalo odriekať ruženec. Po skončení modlitby pani zmizla. Bolo 11. februára 1858 a týmto dňom sa začala séria slávnych osemnástich zjavení Panny Márie v Lurdách, ktorá sem dodnes láka milióny návštevníkov.

Posolstvo zjavení bolo jednoznačné, potreba modlitby a pokánia. Bernadette sa prišla k jaskyni modliť aj na druhý a tretí deň. Až potom pani prehovorila: „Nesľubujem, že ťa spravím šťastnou na tomto svete, ale na druhom. Budeš taká milá a prídeš sem ešte pätnásťkrát? „Odvtedy Bernadette chodila k jaskyni vždy, keď cítila vnútorné volanie.

Nepoškodené telo

Zástupy zvedavcov, ale i veriacich sa zväčšovali, zo stoviek sa

stali tisíce. Po jednom zjavení začala zo skaly tiecť voda, z ktorej sa Bernadette mala napiť.

Jedno choré dievča si do nej namočilo nepohyblivú ruku, ktorá sa uzdravila. Odvtedy ju ľudia považujú za liečivú.

Pani tiež Bernadettu požiadala, aby na tomto mieste vznikla kaplnka pre veriacich.

Kňaz však trval na tom, že zjavenie musí povedať, kto je.

Počas vízie sa teda pani dala spoznať, keď zdvihla oči k nebu a prehovorila: „Som Nepoškvrnené počatie. „Bernadette, ktorá jej slová tlmočila ostatným, pritom sama nerozumela, čo hovorí. V tom čase sa toto slovné spojenie používalo len medzi duchovenstvom.

Zázrak sa stal aj pri jednom z posledných zjavení. Bernadette držala sviečku a plameň jej olizoval ruku.

Nič však necítila a ani sa nepopálila. Dosvedčil to i prítomný lekár. Správy o zjaveniach a zázrakoch sa šírili do celého sveta. O pár rokov sa Bernadette stala mníškou. Celý život však bola značne chorľavá.

Zomrela 16. apríla 1879 vo veku 35 rokov.

Keď kvôli blahorečeniu niekoľkokrát exhumovali jej telo, našli ho vždy v neporušenom stave.

Aj napriek tomu, že už ruženec v jej rukách oxidoval.

Tvár a ruky jej neskôr potreli ľahkým voskom a telo vystavili v sklenenej rakve v Kaplnke Sv. Bernadetty v Nevers.

V roku 1933 ju pápež Pius XI. vyhlásil za svätú.

VERONIKA PAVLÍKOVÁ
Plus jeden deň, 9.2.2008

Škandál pre reklamu

Cirkev : Je to nehorázne
NEW YORK - Katolícka cirkev v USA je pohoršená.

Nepáči sa jej reklama siete fitnesscentier Equinox, zobrazujúca mníšky na hodine kreslenia. Nevôľu vzbudilo nahé telo muža, ktorý mníškam pózuje.

Využívanie, zosmiešňovanie či sexualizáciu kresťanskej tematiky v móde a reklame označila Katolícka akcia v Massachusetts za zvrátené. Equinox sa však obhajuje tým, že umelci odjakživa znázorňovali nahé ľudské telo.

(red)
Nový čas, 9.2.2008

Turecko zrušilo zákaz nosenia islamských šatiek na vysokých školách

Turecko zrušilo desaťročia trvajúci zákaz nosenia islamských šatiek na vysokých školách. Proti rozhodnutiu okamžite demonštrovali v uliciach Ankary tisíce ľudí. Podľa nich, ale aj mnohých komentátorov to znamená ohrozenie demokracie, dokonca koniec sekulárnej republiky. Vysvetľuje Milan Buno.

Zákaz nosenia moslimských šatiek zaviedol ešte zakladateľ moderného tureckého štátu Mustafa Kemal Atatürk, aby tak oddelil náboženstvo od štátu. V Turecku však nosia moslimské šatky až dve tretiny žien a keďže to mali na univerzitách zakázané, prichádzali o možnosť štúdia. Poslanci preto schválili zmenu ústavy, v ktorej sa hovorí, že nikomu nemôže byť upierané právo na vyššie vzdelanie a tým povolili nosenie šatiek. Nie však tie radikálne, tzv. burky, ktoré zakrývajú celú tvár a vidno iba oči. Ale iba tie, ktoré zakrývajú vlasy a uviazané sú pod bradou. Mám obavy, tvrdí pre rádio RFI šéf tureckého centra Európskej únie Jenguis Aktar.

Jenguis Aktar, šéf tureckého centra EÚ: „Táto kauza vytvára v Turecku bezprecedentné napätie a ťažko odhadovať čo bude ďalej. V každom

prípade ženy ktoré nenosia šatky, sú teraz mimoriadne znepokojené.“

Odporcovia dnešného rozhodnutia tvrdia, že teraz budú nútené nosiť šatky aj ženy, ktoré to odmietajú. Tulin Buminová, profesorka na istanbulskej univerzite nesúhlasí.

Tulin Buminová, profesorka na istanbulskej univerzite: „Nehrozí tu žiadne nebezpečenstvo. Nikoho nenútime, aby nosil šatku. Prečo by sme to vak mali zakazovať tým, pre ktoré je nosenie šatky prejavom náboženského vyznania? Nijako to neohrozí demokraciu v Turecku.“

Kritici tiež tvrdia, že to môže otvoriť Pandorinu skrinku a viesť napríklad k noseniu moslimských šatiek aj na úradoch. Aj preto vyšlo popoludní do ulíc vyše 100 000 demonštrantov. Turecko je z 99% moslimská krajina, no silná armáda strážia laický charakter štátu a za uplynulé polstoročie dokonca zvrhla 4 vlády, ktorý chceli tento charakter naštbiť. Novelu ústavy a zrušenie nosenia šatiek musí ešte podpísať prezident Abdulláh Gül, ktorý je však moslim a podpis je tak iba formalita.

Rádio Slovensko, 18:00, 9.2.2008

Kardinál Tomko so správou od Svätého Otca

Svätý Otec Benedikt XVI. súhlasil s územnou reorganizáciou Rímskokatolíckej cirkvi na Slovensku.

Dnes na cirkevný sviatok sv. Cyrila a Metoda to príde na Slovensko oznámiť pápežov osobitný vyslanec a legát kardinál Jozef Tomko.

Rozdelí sa Bratislavsko-trnavské arcibiskupstvo. Sídlnym mestom biskupa by sa mala stať Bratislava, kde by bolo centrum Bratislavskej diecézy. Nové biskupstvo by malo vzniknúť aj v Žiline odčlenením z Nitrianskej diecézy. Územné zmeny sa dotknú aj Rožňavskej a Banskobystrickej diecézy. Aj keď o delení rozhoduje Vatikán, návrh ponecháva na miestnu biskupskú konferenciu. Medzi kňazmi sa hovorí, že bratislavským biskupom by sa mohol stať Rudolf Baláž, ktorý stojí na čele Banskobystrickej diecézy. Pápež Benedikt XVI. v januári súhlasil s rozdelením gréckokatolíckej eparchie so sídlom v Prešove.

Šport, 14.2.2008

Anglikánskeho arcibiskupa vyzývajú na demisiu

LONDÝN (Daily Mail) - Arcibiskup z Canterbury Rowan Williams, hlava anglikánskej cirkvi, čelí výzvam na odstúpenie. Vo svojom nedávnom vyhlásení totiž podporil čiastočné uplatnenie islamského práva šariátu v Británii. Williams výzvy na odstúpenie odmietol. Tvrdí, že ho nesprávne pochopili.

Proti jeho názorom sa však včera postavili aj dvaja vplyvní duchovní - Williamsov predchodca, bývalý arcibiskup z Canterbury, George Carey a kardinál katolíckej cirkvi Anglicka a Walesu Cormac Murphy-O'Connor, ktorý zdôraznil, že prístupovci sa musia držať britského právneho systému. Akékoľvek prijatie šariátu by bolo „pohromou“ pre Britániu, tvrdí tiež lord Carey, hoci svojho nástupcu k demisii nenúti. Arcibiskup z Canterbury v rozhovore pre BBC minulý týždeň pripustil, že prvky šariátu

by sa mohli v Británii využívať na riešenie niektorých sporov v rodinom a finančnom práve, tak ako si niektoré spory rieši ortodoxná židovská komunita. Na otázku, či by bolo nutné uplatňovať šariát v niektorých prípadoch, Williams odpovedal: „Zdá sa, že je to neodvratné.“ Rozhodne je však proti zavádzaniu islamského trestného práva, ktoré používa kruté tresty.

Jeho predchodca zdôrazňuje, že aj čiastočné zavedenie šariátu by viedlo len k novým požiadavkám zo strany moslimskej komunity. „Mnohí moslimskí vykladači šariátu veria, že nahradí občiansky sekulárny zákon,“ pripomína lord Carey.

Ku kritike sa pridala katolícky kardinál a vyzval britských moslimov, aby sa lepšie zaradili do spoločnosti. „Neverím v multikultúrnu spoločnosť. Keď niekto príde do tejto kra-

jiny, mal by sa riadiť jej zákonmi,“ povedal kardinál Murphy-O'Connor.

Na odstúpenie vyzvali Williama dvaja členovia generálnej synody. V Británii s približne 60 miliónmi obyvateľov žije asi 1,8 milióna moslimov. Niektorí z nich, najmä somálske komunity, pri posudzovaní vzájomných sporov či dokonca pri ublížení na zdraví už šariát uplatňujú. Ich rada sa zide napríklad v kaviarni alebo v dome poškodeného a vynesie „rozsudok“ nad vinníkom. Trestom býva vždy ospravedlnenie a nutnosť zaplatiť odškodné. Moslimovia sú presvedčení, že vinník, aj keď nejde do väzenia, svoj čin nezopakuje, pretože by ho vykázali z komunity a uvrhol by do hanby aj celú svoju rodinu. V Británii je asi 10 islamských súdov, ktoré sa zaoberajú aj rozvodmi a finančnými spormi.

PRAVDA, 11.2.2008

KBS žiada stiahnutie návrhu národného sexuálneho a reprodukčného zdravia

Konferencia biskupov Slovenska a ďalšie organizácie žiadajú stiahnutie Národného programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia z rokovania vlády

Národný program ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia Ministerstva zdravotníctva nestiahne a po zhodnotení pripomienkového konania ho predloží na rokovanie vlády. Podľa Konferencie biskupov Slovenska /KBS/ a 30 organizácií, ktoré patria pod občianske združenie Fórum života, program nerespektuje názorovú pluralitu a žiadajú preto jeho zastavenie. Zásadné pripomienky k programu zverejnilo už aj Ministerstvo školstva. Pokračuje Zuzana Chudová.

Národný program ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia nerieši skutočné problémy Slovenska. Naopak, mnohé z nich prehľbuje. Tvrdí KBS vo svojom stanovisku. Dopĺňa

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Odmietame ho ako celok, pretože to nie je program Národného zdravia, ale program národnej likvidácie, pretože neumožňuje jednak sexuálne zdravie, ale jednak ani sexuálnu výchovu, ktorá je veľmi dôležitá a je to právom rodičov na vzdelávaní vlastných detí.“

Cirkev teda žiada stiahnutie programu. K iniciatíve sa pripojilo aj občianske združenie Fórum života, ktorého pripomienky zatiaľ podporilo viac ako 8 tisíc ľudí. Hovorí Marek Michalčík, právnik Fóra života: „Podľa nás je silne ideologicky zaťažený, preto si myslíme, že nemôže byť národný, pretože nerespektuje celé to názorové spektrum v našom štáte a nám to skôr pripomína taký program záujmových, lobistických skupín z prostredia reprodukčného biznisu sa zástupcov propotratových organizácií.“

Reaguje

Silvia Balázsová, hovorkyňa Ministerstva zdravotníctva: „Na príprave Národného programu sa podieľali hlavne odborníci Ministerstva zdravotníctva a ďalší špičkoví slovenskí špecialisti na úseku plánovaného rodičovstva, ktorých si ministerstvo prizvalo k spolupráci.“

Ministerstvo zdravotníctva odporúča v programe štátom financované interrupcie pre sociálne slabšie vrstvy. Legalizáciu liekov na prerušenie tehotenstva či sexuálnu výchovu pre všetky deti. Podľa hovorkyne ministerstva Silvie Balázsovej, na stiahnutie programu nie sú relevantné dôvody.

Silvia Balázsová, hovorkyňa Ministerstva zdravotníctva: „Ministerstvo zdravotníctva tento materiál nebude sťahovať. Myslíme si, že tento materiál je dobrý. Týmto krokom sa Slovenská republika približuje k európskym normám a napĺňa medzinárodné dohovory.“

Občianske združenia tvrdia, že Ministerstvo zdravotníctva si ich pripomienky ani nevypočulo. Opäť

Marek Michalčík, právnik Fóra života: „Program nevytvára prostredie na zlepšenie demografickej situácie, ale skôr naopak. Zavádza eugenické praktiky, ktorých jediným cieľom je zdravý novorodenec bez ohľadu na akékoľvek etické princípy. Považovali by sme to takýto krok vlády za otvorené proklamovanie postoja proti životu.“

Ministerstvo zdravotníctva tiež v programe odporučilo výučbu sexuálnej výchovy na školách pre všetky deti bez ohľadu na typ školy a zriaďovateľa. Proti tomu sa postavilo vo svojich pripomienkach aj Ministerstvo školstva, ktoré tvrdí, že sexuálna výchova patrí do jeho agendy.

Dana Španková, hovorkyňa Ministerstva školstva: „Túto problematiku rieši Ministerstvo školstva schválenou koncepciou výchovy k manželstvu a rodičovstvu a v súčasnosti sa už realizuje na základných a stredných školách cez inovované učebné osnovy výchovy k manželstvu a rodičovstvu.“

Rádio Slovensko, 12:00, 11.2.2008

Vedenie našej katolíckej cirkvi sa si zmení

Vedenie našej katolíckej cirkvi sa si zmení. Podľa našich informácií biskupi na tajnom rokovaní rozhodli o nástupcovi arcibiskupa Jána Sokola. Ten bude mať na jeseň 75 rokov a je pripravený podpísať abdikáciu. V úrade by ho mal nahradiť doterajší dekan farnosti v Piešťanoch. Svojho nástupcu si mal trnavský arcibiskup vybrať sám. Má sa ním stať Jozef Bohunický, ktorý patrí medzi oddaných spolupracovníkov Sokola. Jeho meno by mali spolu s novými šéfmi diecéz oficiálne oznámiť už v stredu.

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Viete čo, to už je asi 6. tip. Takže ja si otvorím asi stávkovú kanceláriu. Svätý Otec sem pošle na to osobitného legáta a on to všetko vyhlási.“

TV JOJ, 19:30, 12.2.2008

V Taliansku neprešiel zákon o homosexuálnych manželstvách

Talianskych gayov, lesby a transsexuálov veľmi pobúrilo, keď v parlamente neprešiel zákon o homosexuálnych manželstvách. Vinia za to najmä Vatikán a tak so vo veľkom sprievode, prezlečený za biblické postavy vydali pred jeho brány. Do historického centra Ríma sa s protipápežskými heslami a transparentmi vydal asi 2-tisícový dav. Gayovia a lesbičky pápežovi zazlievali neústupčivosť nielen v otázke homosexuálnych manželstiev, ale aj voči výskumu kmeňových buniek. Viacerí homosexuáli protestovali so zamaskovanými tvármi.

TV JOJ, 19:30, 10.2.2008

Vyzeraj dobre pre Ježiša

Kresťanov rozhneval singapurský obchod, ktorý pustil na trh značku „Looking good for Jesus“ - v preklade „Vyzeraj dobre pre Ježiša“. Pod týmto označením sa skrývala pena do kúpeľa, balzam na pery, ale aj cestovná taštička. Po protestoch veriacich však tovar stiahli. (bar), Plus jeden deň, 13.2.2008

Do Lúrd putujú katolíci už 150 rokov

Vo februári 1858 boli Lurdy vo Vatikáne prípadom, ktorý budil obavy. Dnes je to najznámejšie pútnické miesto katolíkov. Včera uplynulo 150 rokov odkedy sa tam malej Bernadette zjavila Panna Mária.

Anna Santaniellová má 96 rokov a žije v talianskom Salerne. Jej brat a sestra zomreli, keď mali okolo tridsať rokov na Bouillaudovu chorobu, sprevádzanú astmou a srdcovými problémami.

Pred rovnakým osudom Annu zachránila púť do Lúrd v auguste 1952. Doniesli ju tam na nosidlách, pretože už nevládala chodiť ani rozprávať. Po očistnom kúpeli ju ako 41-ročnú lekári vyhlásili za vyliečenú.

V novembri 2005 jej prípad označil Vatikán za zázrak a Santaniellová sa tak stala zatiaľ posledným, 67. prípadom zázračného uzdravenia v Lurdoch, ktorý katolícka cirkev uznala.

Lurdy preslávili zjavenia

Juhofrancúzske Lurdy dodnes patria popri portugalskej Fatime a španielskemu Santiagu de Compostela medzi najnavštevovanejšie pútnické miesta.

Ročne sa v Lurdoch premelie šesť miliónov ľudí, tento rok očakáva miestna diecéza až osem miliónov pútnikov.

Včera totiž uplynulo presne 150 rokov od chvíle, čo sa 14-ročnému dievčatku Bernadette údajne zjavila Panna Mária, matka Ježiša Krista.

Zjavenia sa niekoľkokrát opakovali a osoba, ktorá sa Bernadette predstavila ako Immaculata (nepoškvrnené počatie), vyzývala ľudí na modlitby za obrátenie hriešnikov.

Na mieste zjavenia bola postavená kaplnka a vode z prameňa, ktorý pri jaskyni vyviera, sa pripisovali liečivé účinky.

Bernadetta Soubirousová musela absolvovať niekoľko výsluchov, kým cirkev uznala jej zjavenia za pravé. Zvyšok života strávila ako rehoľná sestrička v karmelitánskom konvente.

Zomrela v roku 1879 v kláštore v Nevers, kde ju aj pochovali. Po exhumácii v roku 1909 sa zistilo, že jej telo ostalo neporušené. Dnes je uložené v priezračnom sarkofágu.

Aj po 150 rokoch priťahuje táto francúzska svätica do svojho rodiska milióny ľudí. Po Paríži majú Lurdy druhú najväčšiu ubytovaciu kapacitu,

keď 15-tisícové mestečko dokáže len vo svojich hoteloch ubytovať trojnásobne viac ľudí.

Lurdy práve vďaka zjaveniam začali profitovať z turizmu. Ročný obrat sa odhaduje na 350 miliónov eur a suveníry v podobe plastických sošiek Márie a Bernadetty sa predávajú na tisíce. Pre milióny veriacich má však púť do Lúrd najmä silný duchovný význam.

Pútnikov pozdravil aj pápež

V jubilejný rok, keď má do tohto pútnického miesta pricestovať pápež Benedikt XVI., sa do Lúrd chystá aj oveľa viac Slovákov. Práve Márii je na Slovensku zasvätených veľa kostolov a mariánske púte do Levoče a Šaštína patria k najnavštevovanejším.

Kňaz Ján Hudec pre agentúru ČTK odhadol počet pútnikov zo Slovenska na niekoľko tisíc.

Slávnosti sa v Lurdoch začali už v piatok večer pochodňovou procesiou. V sobotu slúžil kardinál Ivan Dias spolu s ďalšími asi 400 kňazmi prvú medzinárodnú jubilejnú svätú omšu.

Na veľkopošných obrazovkách na námestí si mohli veriaci pozrieť aj príhovor pápeža Benedikta XVI. Na včerajšej hlavnej koncelebrácii sa zúčastnilo viac než 30 tisíc pútnikov z celého sveta.

150. výročie zjavenia Panny Márie v Lurdoch

Katolícki veriaci si pripomenuli 150. výročie od chvíle, keď sa údajne v juhofrancúzskych Lurdoch zjavila Panna Mária len 14-ročnej Bernadette Soubirousovej. Na slávnostnej omši v miestnej bazilike sa včera zúčastnilo viac než 30-tisíc pútnikov.

Sv. Bernadetta Soubirousová

sa narodila v Lurdoch 7. januára 1844. Pri zbieraní dreva sa jej 11. februára 1858 údajne zjavila pri jaskyni Massabielle Panna Mária. Do do 16. júla 1858 zažilo 14-ročné dievčatko v jaskyni 18 zjavení. Vatikán po dôkladnom skúmaní uznal ich pravosť. Po šiestich rokoch strávených v lurdskom inštitúte ako členka rádu Sestier lásky bola Bernadetta neskôr prijatá do noviciátu týchto sestier v kláštore v Nevers-sur-Loire. Tam 16. apríla 1879 zomrela vo veku 35 rokov na tuberkulózu. Pápež Pius XI. ju 8. decembra 1933 vyhlásil za svätú.

Mesto Lurdy

sa nachádza vo Francúzsku, má 16 301 obyvateľov, leží na rieke Gave de Pau na úpätí Pyrenejí. Patrí do diecézy Tarbes. Od roku 1858 zaznamenali v Lurdoch 7200 prípadov uzdravenia, ako zázrak však uznala katolícka cirkev len 67 z nich.

SME, 12.2.2008

Prísny pôst nám škodí

Konečne ste dojedli fašiangové šišky, jaternice a údené. Čo teraz? Odľahčiť telo hladovkou? Pozor, aby ste si v organizme nenarobili viac škody ako úžitku. Obdobie pôstu, ktoré sa začalo minulý týždeň Popolcovou stredou, nie je medzi ľuďmi veľmi obľúbené.

Prísny pôst však neodporúčajú ho ani odborníci na výživu. Latinské „post“, z ktorého zrejme pochádza slovo pôst, totiž neznamena hlad, ale „po“, teda očistu tela po nadmernom hodovaní.

Nehladujte

Celodenná hladovka odporuje základnej poučke - jesť v malom množstve viackrát denne. Ak sa už rozhodnete pre malé dávky, určite si nekrájajte nadrobno jaternice, klobásky a slaninu, ale mrkvu, jablčka a celozrnné pečivo. Ani tí, čo chcú schudnúť, sa nemajú postiť. A chorí na cukrovku či so zápalom obličiek už vôbec nie! Podľa tradície sa majú ľudia 40-denným pôstom očistiť po zime a pripraviť na jar.

Moderný pôst

Ježiš sa údajne 40 dní modlil v púšti a pri tom sa postil. Mal sa však dostať do stavu polotranzu, aby mohol hovoriť s Bohom.

Váš pôst by mal mať iný cieľ: očistu tela po nedostatku pohybu v zime. Má ho tvoriť ryža a cestoviny, doplnené zeleninou, ovocím, obilninami, prípadne strukovinami. Ľahko strávitelným jedlom sú ryby, hydina a mliečne výrobky. Takouto stravou si zabezpečíte detoxikáciu tela, uzdravenie mysle a aj schudnete, čo sa na jar vždy hodí.

Len nehladujte! (kuk)

Plus jeden deň, 12.2.2008

Na začiatku bola fotka s pápežom

Agent Tkáč bol pre tajnú bezpečnosť zaujímavý najmä pre informácie z finančných kruhov.

Hoci Marián Tkáč čistým lustračným oznámením dokazuje, že nebol agent, archívy ÚPN hovoria iné. Od októbra roku 1987 bol Tkáč kandidátom tajnej spolupráce s krycím menom Riman a od októbra 1988 agentom s krycím menom Krajan. Tajná služba si ho všimla a postupne získala na spoluprácu vďaka objasňovaniu prípadu vraždy kňaza Štefana Poláka v obci Borovce, ktorá sa stala v októbri 1987. Na fare sa našla fotografia slovenských pútnikov vo Vatikáne na stretnutí s pápežom z roku 1986 a nad kňazom Polákom bol na nej už vtedy vysoký štátny funkcionár Marián Tkáč. „Tak sa dopracovali k Tkáčovi a zverbovali ho za agenta,“ povedal Žitný, ktorý bol na začiatku deväťdesiatych rokov v Nezávislej komisii pri Federálnom ministerstve vnútra a ktorý sa pred približne štrnástimi rokmi prípadu Tkáča ako novinár venoval.

Nepovedal B

Tkáč nedávno sám svoje kontakty na kňaza komentoval. Keď pred dvomi mesiacmi ÚPN dal podnet na Generálnu prokuratúru, aby prípad vraždy kňaza spred dvadsiatich rokov znovu otvorila, Tkáča v reportáži oslovila Slovenská televízia. „Stretol som sa s ním (kňazom Polákom - pozn. red.) prvýkrát v živote na audiencii u pápeža. Pápeža som práve pozval na Slovensko. Vtedy on zbožne prijal od neho požehnanie. Potom sme sa stretávali ešte a o rok neskôr prebehla správa, že je mŕtvy, brutálne zavraždený,“ povedal pre STV v decembri Tkáč. To, že po smrti kňaza sa stal agentom ŠtB, nepovedal. Príprava na agenta, kde sa zisťovalo, či je ochotný spolupracovať, plniť úlohy trvala približne v Tkáčovom prípade rok. Tkáč sa ujal, a po roku sa stal agentom s krycím menom Krajan. Podľa Žitného nové krycie meno mohlo súvisieť s tým, že so svojim dôstojníkom (tzv. riadiacim orgánom) Jozefom Sabom pochádzali z okresu Vranov nad Topľou. „To krycie meno si dal Tkáč. To je dôkaz, že participoval na spolupráci, že to robil s plným vedomím, nebol to preňho problém,“ hovorí Žitný.

Čo hovoril spis

Základným zameraním Tkáča malo byť „získavanie štátnobezpečnostných informácií z problematiky financií. Tkáč sa stal agentom v čase, keď bol na ministerstve financií riaditeľom odboru hospodárskej a rozpočtovej politiky. V tom čase platila smernica, že funkcionári KSČ sa do ŠtB neverbujú. Podľa Žitného sa v prípade Tkáča táto smernica obišla. „Evidentne to súviselo s tým, že bol pre nich spravodajsky zaujímavý ako zdroj informácií z ministerstva financií, ako aj z prostredia slovenských katolíkov a duchoven-

stva,“ hovorí Žitný. Podľa zoznamu dokumentov súčasťou spisu Tkáča bolo viacero agentúrnych záznamov týkajúcich sa hlavne vtedajšieho ministerstva financií, kde vtedy pracoval. Napríklad agentúrny záznam z organizačných zmien na ministerstve financií, z práce na zostavovaní návrhu štátneho rozpočtu, agentúrny záznam zo štátneho rozpočtu, ale aj záznamy o niekoľkých ďalších osobách. Väčšina spisu však bola skartovaná 15. novembra 1989, čo je neobvyklé.

Mirka Kernová
SME, 13.2.2008

Ficove obrazy

Keby sme nazvali obrazy Roberta Fica apodiktickými súdmi, asi by sme sa pohybovali na politicky korektnej pôde akademického jazyka, ale obišli by sme jednoduchý fakt, že ide o politickú propagandu a demagógiu.

Ináč si nemožno vysvetliť výrok typu, že nedovolí, aby sa na Slovensku znížila životná úroveň, ale skvostmi sú aj tie o cenách benzínu, alebo o tom, ako potrestá pri prijatí eura neprimeraný zisk.

Na novoročnom prijatí predstaviteľov cirkvi povedal predseda vlády jednu zo svojich typických apodiktických viet: „Bol by som veľmi rád, že ak veriacemu človeku je cirkev matkou, nech štát je všetkým občanom otcom.“

Zabudnime na chvíľu na to, že ide o obraz, ktorý nepatrí do modernej, vnútorne rôznorodnej spoločnosti, ale skôr do oblasti občinne organizovanej pospolitosti z čias „starých Slovákov“. Skúsme si položiť otázku, čo vlastne vecne tento výrok znamená. Jednoduchého povedané, je čudný. Vzťah medzi cirkvami a štátom pokladá za manželstvo, a keďže ide o cirkvi, tak ide vlastne o mnohoženstvo. Okrem toho pokladá občanov za deti, bytosti bez základných občianskych práv, akým je právo slobodne voliť, právo na slobodu slova, slobodu zhromažďovania, či slobodné vyznávanie viery.

Psychiater Jozef Hašto ma upozornil ešte na jeden moment: „Druhý aspekt, ktorý sa mi zdá tiež podstatný, je kvalita a správanie otcov, pretože

metafora otca pre niektoré funkcie štátu, akými sú napríklad bezpečie a ochrana občana, sa mi zdá prijateľná, ale len za predpokladu, že aj v ostatných oblastiach funguje dobroprajne. Transakčná analýza navrhuje rozlišovať nasledovnú, maximálne zjednodušenú typológiu: (1) dobroprajný otec (2) kritizujúci otec a (3) sabotujúci otec (=otec sviňa).

Optimálny vývoj umožňuje dobroprajný otec. Rešpektuje a pomáha naplniť potreby dieťaťa vrátane potreby skúsiť si svoje nové možnosti a slobodne sa rozhodovať. Stará sa o bezpečie bez toho, aby zbytočne obmedzoval slobodu. Kritizujúci otec všetko ofrfláva a znevažuje. Sabotujúci otec dieťa zanedbáva, týra, zneužíva.“

Ponechám na čitateľa, kde si zarádajú Roberta Fica, podľa ktorého treba dieťa-občana vyvlastniť, podnikateľom a advokátom pristrihnúť krídla, dôchodkové fondy a obchodné reťazce priškripiť, opozíciu dať do basy a Hedvigu Malinovou odsúdiť ako škodcu.

Čo však hovorí táto metafora o cirkvách? V dvadsiatom storočí boli dva razy v chomúte štátu, najprv v deravej totalite vojnového štátu a potom v totalitných dierach komunistického režimu. Ak sa doň nechcú dostať aj na začiatku dvadsiateho prvého storočia, mali by sa začať chystať na odluku z Prokrustovho manželského lôžka cirkvi a štátu. Je načase.

SME, 13.2.2008

Valentín nie je Američan

Mnohí odmietame valentínsky sviatok, pretože vraj jeho tradícia prišla spoza oceána. Nie je to pravda!

Svätí Valentínovia pochádzali z Európy a všetci boli martýrmi. Najznámejším sa stal rímsky kňaz, ktorý sobášil mladých vojakov s ich vyvolenými.

Cisár Claudius II. to zakázal, lebo mladí muži boli lepšími bojovníkmi, ak ich nezväzovalo manželstvo. Valentín však aj naďalej sobášil a Claudius ho prikázal ukameňovať. Keď ľudia odmietli hádzať do kňaza kamene, kat ho sťal.

Druhým svätým bol španielsky biskup, ktorý sa údajne zaľúbil do svojej kuchárky a aby nezhešil, obesiť sa na kostolnom zvone.

Tretí Valentín sa dostal v Afrike do rúk černošského kmeňa.

Keďže sa odmietol oženiť s náčelníkovou dcérou, uvarili ho a zjedli.

(kuk), Plus jeden deň, 13.2.2008

Vatikán bude svätorečiť prísnejšie

VATIKÁN. Vatikán pripravuje na budúci týždeň zverejnenie dokumentu o sprísnení predpisov procedúry svätorečenia, informovali dnes zdroje Svätej stolice.

Dokument, ktorý zverejnia pravdepodobne v pondelok 18. februára a bude mať 20 strán, nariaďuje biskupom, aby výberu potenciálnych kandidátov na svätorečenie venovali maximálnu pozornosť.

Procedúra sa začína na miestnej úrovni, keď biskupi začínajú s prípravou dôkazov podporujúcich žiadosť o svätorečenie a len v neskoršej fáze sa presúva do Vatikánu.

Podľa predpisov môže celý proces začať najskôr päť rokov po úmrtí navrhovanej osobnosti, aby bolo tak dostatok času na dôkladné posúdenie predmetného návrhu.

Predchodca súčasného pápeža Benedikta XVI., poľský pápež Ján Pavol II., urobil v tejto praxi však výnimku, keď sa proces svätorečenia Matky Terezy začal necelé dva roky po úmrtí laureátky Nobelovej ceny mieru. **SME, 14.2.2008**

Sviatok zamilovaných opantal východ!

Sobáše pri sv. Valentínovi!

Pod Immaculatou ležia podľa historika ostatky svätca

KOŠICE - Zaľúbené páriky v Košiciach ochraňuje svätý Valentín priamo v centre mesta. Pod Immaculatou je totiž asi meter pod zemou zakopaná časť jeho ostatkov. Uložili ich tam ešte v 18. storočí, no zmienka o tom chýba. Mestská časť to chce napraviť a v budúcnosti nevyklučuje ani sobáše na tomto mieste.

Ostatky svätca, ktorý žil v treťom storočí, boli uložené v schránke - relikviári, ktorú zamurovali do základného kameňa Immaculaty.

Podľa historika umenia Gabriela Kladeka sa tak stalo v roku 1720. Pri slávnostnom obrade tam okrem

tohto svätca uložili aj relikvie svätých Marcellina a Sebastiana, ako aj pápeža Inocenta XI.

„Turisti, ale i veľa Košičanov, o tom veľmi nevedia.

Škoda, že to nie je viac spropagované, „myslí si turistický sprievodca Milan Kolcun.

Starosta Starého Mesta Ľubomír Grega plánuje do budúcnosti sobáše aj na tomto mieste. „Mohla by to byť valentínska tradícia, ale sobáš tam môžu mať aj v iný deň,“ konštatuje. Rád by o unikáte informoval aj verejnosť. „Plánujeme tam osadiť tabuľku so základnými informáciami, kde by nechýbala ani zmienka o svätom Valentínovi,“ dodal Ľ. Grega.

(hkl), Nový čas, 15.2.2008

Zamilovaní putujú do Križovian

V kaplnke zasvätenej svätému Valentínovi kňaz už roky žehná snúbencom.

KRIŽOVANY. Veriaci v Križovanoch v okrese Prešov uctievať svätého Valentína. Tamojší kňaz v unikátnej barokovej kaplnke vykonáva aj obrady zasnub - požehnanie snúbencov. Na nedeľu sa chystá Púť zaľúbených. Podobná púť bude tento víkend aj v Šaštíne.

Zvoní sa na diaľku

Kaplnka s barokovým oltárom do 17. storočia slúžila ako obranno-obytňá veža, v ktorej strážnik a zároveň vyberač mýtného aj býval. Nad obývacou miestnosťou bola zvonica, ktorá doteraz slúži. Dnes ju už ovládajú z nového kostola pomocou diaľkového ovládania.

Posväcujú aj zápalky

Peter Čorba je správcom farnosti v Križovanoch už desať rokov. V čase príchodu na tunajšie pôsobisko o zvláštnej kaplnke povedel. „Miestni ľudia však svätého Valentína uctievali a verili v jeho silu uzdravovať,“ povedal farár.

Na deň sv. Valentína 14. februára veriaci už desaťročia prinášajú rôzne predmety na posvätenie. „Nosili sem detské košielky, aby

ich deti neochoreli. Nite, ktorými košielky šili, či zápalky a iné predmety. Tie som im posväcoval. Teraz už nosia rôzne denocionálie, teda náboženské predmety,“ hovorí Čorba.

Na púť chodievala mládež

Mladí ľudia sa v obci túto nedeľu stretnú už po štvrtý raz na Púti zaľúbených. Prídu miestni birmovanci a mládež z celého dekanátu. Minulý rok sa ich tu zišlo okolo tristo.

Nedeľňajšie dopoludnie bude patriť svedectvám viery a oboznamovaním sa so životom Komunity Jána Krstiteľa z Košíc. O jednástej bude svätá omša v novom kostole, po nej pôjde sprievod do starého kostola, kde sa veriaci pomodlia modlitbu za mladých. Nasleduje agape, takzvané hody lásky. „Ľudia z dediny prinesú zákusky a pohostia mladých,“ vysvetlil kňaz. Domáci sa na nedeľňajšiu púť tešia.

„Už pečieme koláče,“ hovorí Helena Grejtáková, ktorá prezradila, že aj ona sa kedysi chodievala do kaplnky modliť za svoju lásku.

Ingrid Timková
SME, 15.2.2008

Cirkev si nanovo podelila Slovensko

Novým slovenským metropolitom sa stal súdny vikár z Trnavy Stanislav Zvolenský

V usporiadaní katolíckych diecéz nastali najväčšie zmeny od roku 1776.

Katolíci na Slovensku majú od včera namiesto šiestich diecéz osem, pribudla bratislavská a žilinská. Významnou zmenou je tiež vymenovanie Stanislava Zvolenského, ktorý sa stal metropolitom a arcibiskupom Bratislavskej metropolitnej arcidiecézy. Zvolenský je nadriadeným aj pre arcibiskupa Jána Sokola, ale ten dostal pápežskú výnimku a Trnave nechal štatút arcidiecézy, hoci bude podliehať Bratislave. Pre Slovensko to nie je nepodstatná zmena, ku katolíkom sa hlási 69 percent obyvateľov.

Úplne po novom

„Také zmeny tu už dávno neboli,“ povedal na mimoriadnej tlačovej konferencii kardinál Jozef Tomko, ktorý prišiel ako pápežský legát v menej pápeža Benedikta XVI. a v jeho mene oznámil dekréty o delení diecéz a vymenovania biskupov.

Doterajšieho pomocného bratislavsko-trnavského biskupa Stanislava Zvolenského (49) uvedú do úradu 8. marca. V rímskokatolíckej cirkevnej hierarchii sa dostane na úroveň košického arcibiskupa, metropolitu Alojza Tkáča.

Aké sú dôvody na zásadné zmeny v členení? Kardinál Tomko to nevyšvetľuje len zmenami na Slovensku a v Bratislave ako hlavnom meste, ale aj pastoračným rozmerom. Biskupi majú mať bližšie k veriaci. Menili sa najmä hranice v západnej, a nie východnej provincii, do ktorej patrí košická, rožňavská a spišská diecéza. Dolný Kubín aj napriek vzniku Žilinskej diecézy zostal zaradený do Spišskej diecézy.

Sklamaní Maďari

Rozčarovaní sú maďarskí veriaci, ktorí chceli mať svoju diecézu. Namiesto toho sú rozdelení do šiestich biskupstiev. Nové členenie západné Slovensko rozdelilo do troch provincií tiahnucich sa od južnej až po severnú hranicu. Strana maďarskej koalície včera odovzdala predsedovi Konferencie biskupov Slovenska Františkovi Tondrovi list, v ktorom ho žiada, aby zobral do úvahy ich prosby.

Tomko tvrdí, že biskupi majú na

starosť všetkých veriacych a nedelia ich podľa národnosti. Býva zvykom, že maďarských veriacych má v diecézach na starosti niektorý z pomocných biskupov. K pomocným biskupom v nových diecézach sa zatiaľ cirkevní hodnostári nevyjadrili s tým, že noví biskupi sa najprv musia usadiť. Daniel Dian z redakcie Duchovný pastier hovorí, že z maďarskej strany ide o politikum. Tvrdí, že z maďarských farností je problém získať kandidátov na kňazov.

Bratsky si to vysvetlili

Okrem Trnavy patria pod Bratislavu aj diecézy v Nitre, Banskej Bystrici a Žiline. Nové začlenie dostali aj niektoré dekanáty. Banskobystrická diecéza sa rozšírila na juh, okolie Levíc sa podelilo medzi ňu a nitrianske arcibiskupstvo.

„Ide o dôležité zmeny. Ich význam ešte len pochopíme,“ tvrdí kardinál Tomko. Pápež podľa neho dokonale pozná potreby Slovenska a treba mu veľmi poďakovať.

Prípravné práce na delení mal od roku 2002 na starosť bystrický biskup Rudolf Baláž. Pripustil, že to trvalo dlho, ale včera už ocenil korektnosť biskupov, ktorí si všetko „bratsky vysvetlili“. Ak aj boli podľa debaty, dnes je to už v poriadku.

Podľa zákona štát platí cirkvi prevádzku biskupských úradov. Hovorca ministerstva kultúry Jozef Bednár povedal, že štát pri príprave rozpočtu o zmenách nevedel, preto ani nemohol rátať so zvýšenými nákladmi.

Zvolenský: tichá, ale silná osobnosť

O novom metropolitovi a zmenách diecéz hovoríme s **MARIÁNOM GAVENDOM**, šéfredaktorom Katolíckych novín.

Aký je metropolit Stanislav Zvolenský? Poznate sa s ním dlho.

„Bol to človek skromný až utiahnutý. Keď ho prizvali k rokovaniam o zmluve s Vatikánom, všetkých prekvapilo, ako pokojne vedel argumentovať ministrom či biskupom. Ľudia rastú s úlohami. Ovláda nemčinu aj taliančinu, vie komunikovať s civilnou i cirkevnou verejnosťou.“

Pôbil aj ako súdny vikár.

„Je to právnik, ale nie človek predpisu. Chápe podstatu práva, ako

pedagóg nebazíruje na recitovaní paragrafov. Na čele arcibiskupského tribunálu sa stretával s ľudskými osudmi. Niektorí by povedali, že bol úradníkom, ale táto práca mu priniesla veľkú skúsenosť s ľudskými problémami.“

Čo jeho údajná spolupráca so Štátnou bezpečnosťou?

„O tom sa hovorilo, už keď mal byť vymenovaný za biskupa. S políciou nespocoval, skôr mal s ňou starosť.“

Bolo jeho vymenovanie pre cirkevné kruhy prekvapením?

„Slovensko je malé a pomocných biskupov, ktorí by prichádzali do úvahy, nebolo veľa. Kto poznal situáciu, tipoval jeho meno.“

Objavovalo sa aj meno nitrianskeho biskupa Viliama Judáka.

„On je však už sídelným biskupom a je tam len krátko. Vatikán odstúpil od presúvania biskupov.“

Môžu sa v blízkej budúcnosti ešte diať zmeny v organizácii diecéz? Dolný Kubín je bližšie k Žiline ako k Spišskej Nove Vsi, kam dnes patrí.

„Tento stav na dlhý čas určite zostane nezmenený.“

Nedostane Slovensko aj primasa?

„Primas bol kedysi partnerom kráľov, v niektorých krajinách túto funkciu ponechali ako tradičnú záležitosť. Partnerom pre vládu je dnes predseda biskupskej konferencie. On reprezentuje cirkev na občiansko-politickej rovine. Samozrejme, arcibiskup Bratislavy ako hlavného mesta zohráva aj istú reprezentačnú úlohu, no bude riadiť celú arcidiecézu, nielen reprezentovať.“

Prečo bola sídlom metropolitu doteraz Trnava?

„Je to historická záležitosť, väčšina doterajšej Bratislavskotrnavskej archidiecézy patrila Ostrihomskej arcidiecéze. Až keď vznikla československá republika, bola provizórne apoštolskou administratúrou a až od roku 1977 arcidiecézou.“

Pápež urobil v prípade Trnavy výnimku v tom, že zostalo arcibiskupstvom, no podriadeným Bratislave. Spravil to s ohľadom na históriu Trnavy či arcibiskupa Sokola?

„Oboje. Pápež mohol spraviť z Trnavy len sídlo biskupa. Vzhľadom na význam Trnavy v cirkevných i kultúrnych dejinách jej však ponechal titul arcidiecézy.“

Arcibiskup Sokol je síce podriadený novému metropolitovi, ale dostal doživotné privilegium nosiť pálium.

„Od pápeža je to určitý takt a veľkorysosť, gesto uznania. Arcibiskupa Sokola nezabýva privilegia nosiť pálium, čo je symbol metropolitu. Jeho nástupca už toto privilegium nebude mať.“

Oznámila cirkev tieto zmeny štátu?

„Iste, určuje to zmluva so Svätou stolicou a diplomatický protokol. Ide o to, aby sa ústavní činitelia o novom delení či arcibiskupovi nedočítali až z novin.“

Bude mať toto nové rozdelenie vplyv na financovanie cirkvi?

„Určitý nárast to bude, ale v rámci rozpočtu na katolícku cirkev, radikálne sa to nemení. Rozpočet nových sídel nebude až taký veľký, lebo ubudne na tých, ktoré sa zmenšia.“

Kedy naposledy sa takto menili hranice diecéz?

„Pred viac ako dvesto rokmi, keď za Márie Terézie vznikli diecézy spišská, rožňavská a banskobystrická.“

Čo to znamená pre veriacich?

„Budú mať ďalej svojich kňazov, ich život ide normálne ďalej. Je to skôr zmena pre kňazov, že patria do inej diecézy, pod iného biskupa.“

Zuzana Uličianska

Nové prerozdelenie rímskokatolíckych diecéz

Z poverenia pápeža Benedikta XVI. sa na Slovensku udiali najrozsiahlejšie zmeny v členení diecéz za posledných viac než 200 rokov.

Vznikne nová Bratislavská metropolitná arcidiecéza a Žilinská diecéza, zmenili sa tiež hranice doteraz existujúcich celkov. Nové delenie prinieslo sklamanie maďarským veriacim. Za biskupské chrámy boli vybrané Konkatedrála svätého Martina v Bratislave, v Žiline to bude Kostol Najsvätejšej Trojice.

Biskup musí sídlieť tak, aby bol dostupný a prístupný pre veriacich. Na Slovensku to bolo o to viac potrebné, že naša cirkevná organizácia je stará.

Jozef Tomko, kardinál

Sokol prišiel o metropolitu, nie o výsadu

Arcibiskup Ján Sokol dostal od pápeža osobné privilegium nosiť pálium, hoci stratil titul metropolitu.

Arcibiskup Ján Sokol je najvýznamnejšia postava slovenských katolíkov za posledné dve desaťročia. Určite aj najkontroverzejšia, už od deväťdesiatych rokov sa s ním vlečie tieň podozrenia spolupráce so Štátnou bezpečnosťou. So záujmom sa čaká, ako bude pokračovať.

Sokol tento rok oslávi 75. narodeniny a podľa cirkevných noriem sa musí zriecť arcibiskupského úradu. Najneskôr v apríli, teda pol roka pred dovŕšením 75. Pápež potom rozhodne, či mu umožní ďalej pôsobiť ako arcibiskupovi.

Vzťahy Slovenska a Vatikánu sú veľmi dobré, o čom svedčí, že Slovensko v čase, keď bol Sokol arcibiskupom, navštívil trikrát pápež Ján Pavol II. V roku 2000 prijalo Slovensko zmluvu so Svätou stolicou.

To, že Sokolova kariéra sa nechýli ku koncu, môže naznačovať, že pápež akceptoval žiadosť, aby aj po zmenách v členení diecéz Trnava zostala arcidi-

ecézou, hoci už nebude sídlom metropolitu.

Sokol dostal od neho dokonca osobné privilegium, čestné právo nosiť na území svojej diecézy pálium, ktoré inak prináleží len metropolitovi. Ide o ručne utkaný pás z ovčej vlny, ktorý metropolita nosí na svojom liturgickom rúchu. „Nie je to bežné,“ hovorí šéfredaktor Duchovného pastiera Daniel Dian.

Sokol podľa archívov Ústavu pamäti národa spolupracoval s ŠtB, stretával sa v konšpiračných bytoch a dostával odmeny. Arcibiskup to popiera, aj keď kontakty s eštabákmi priznal. Ladislav Pittner, ktorý bol členom podzemnej cirkvi ho obhajuje a tvrdí, že s tajnou cirkvou spolupracoval.

Pobúrenie Sokol vzbudil vlni, keď sa zastal prezidenta slovenského štátu Jozefa Tisa. „Ja si vážim pána prezidenta Tisa a veľmi si vážim, že tu bol blahobyť, nič nám nechýbalo, pri tom bola vojna,“ povedal. (zu, mož)

Na Slovensku sa uskutočnilo nové usporiadanie diecéz

Na Slovensku vznikli dve nové diecézy. Bratislavská a Žilinská. Do ich čela pápež Benedikt XVI. vymenoval biskupov Stanislava Zvolenského a Tomáša Galisa, ktorí boli doteraz pomocnými biskupmi v Trnave a Banskej Bystrici. Reorganizácia sa dotkla väčšiny katolíckych diecéz na Slovensku, zmenili sa ich hranice. Podľa osobného vyslanca Benedikta XVI., kardinála Jozefa Tomka, si to vyžiadali spoločenské i vnútrocirkevné pomery. Viac povie Jaroslav Barborák.

Bližšie k ľuďom a rastúci vplyv hlavného mesta. To sú podľa osobitného pápežského legáta, kardinála Jozefa Tomka hlavné dôvody, prečo Vatikán pristúpil k novému usporiadaniu diecéz.

Kardinál Jozef Tomko: „Biskup dneska musí sídlieť kdesi tak, aby bol prístupný, aby bol blízko ľudí, aby bol uprostred.“

Z Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy teda vznikli diecézy dve, pričom Bratislavská je Trnavskej nadriadená. Arcibiskup Sokol prestal byť metropolitom a už v apríli by mal pre svoj vek požiadať Vatikán o uvoľnenie z funkcie. Titul metro-

politu prešiel na Stanislava Zvolenského, inak cirkevného právnik. Podľa biskupa Rudolfa Baláza, ktorý prípravu reorganizácie koordinoval, v novom metropolitovi sa spája reprezentant a odborník.

Biskup Rudolf Baláz: „Šikovný, vzdelaný, rečovo zdatný.“

Konferencia biskupov už pri predstavení arcibiskupa Zvolenského otvorene povedala, že má záznam vo zväzkoch ŠtB, ktorá ho evidovala ako dôvernika.

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Nejde o spolupracovníka, ide o osobu, ktorá bola skôr naopak prenasledovaná.“

Michal Dzurianin z Ústavu pamäti národa, ktorý protokoly spravuje: „Kategória dôverník, nie je považovaná za kategóriu spolupráce.“

Nový bratislavský metropolita spoluprácu s komunistickou Štátnou bezpečnosťou vylučuje.

Stanislav Zvolenský, nový bratislavský metropolita: „Ja osobne tú záležitosť pokladám za osobnú urážku, ktorú mi okrem iných spôsobil predošlý režim.“

Rádio Slovensko, 22:00, 14.2.2008

Trnava prestáva byť slovenským Rímom

BRATISLAVA (jc) - Trnava sa bude musieť podriaďovať Bratislave a arcibiskup Ján Sokol novému metropolitovi Stanislavovi Zvolenskému. Vyplýva to z rozhodnutí pápeža Benedikta XVI., ktoré včera oznámil jeho osobitný vyslanec kardinál Jozef Tomko.

Nové rozdelenie Slovenska medzi katolícku diecézu prináša zásadné zmeny. „Takéto zásahy do usporiadania diecéz sa nerobili už takmer 250 rokov,“ pripomenul banskobystrický biskup Rudolf Baláž, ktorý koordinoval prípravy na nové rozdelenie v slovenskom biskupskom zbore.

K doterajším šiestim pribudli dve nové diecézy. Bratislavsko-trnavská arcidiecéza sa rozdelila na trnavskú a bratislavskú, ktorá však bude metropolitná. „Svätý Otec podriadil trnavskú arcidiecézu bratislavskej,“ vysvetlil Tomko. Pod Bratislavu budú ďalej patriť diecézy nitrianska, banskobystrická a úplne nová žilinská.

Sokol síce zostáva sídelným arcibiskupom trnavským, ale jeho správna jednotka utrpela pri novom prerozdelení najväčšie územné straty. Najviac si z nej odkrojila nová bratislavská arcidiecéza, napríklad celé Záhorie. Deväť južných dekanátov prešlo pod nitrianske biskupstvo. O rovnaký počet dekanátov však prišla Nitra na severe svojej diecézy, ktoré prechádzajú pod nové žilinské biskupstvo. „Nitrianska diecéza je teraz ucelenejšia, samotná Nitra sa nachádza uprostred nej,“ dodal Tomko. Podľa Baláža bol hlavný zmysel nového delenia „aby sa každý biskup nachádzal v centre svojich veriacich“.

S novým rozdelením však nie sú spokojní Maďari. Veriaci najpočetnejšej národnostnej menšiny sú odteraz až v šiestich rôznych diecézach. Prítom ich predstavitelia sa už pätnásť rokov dožadujú maďarského biskupa. „Každý biskup sa má postarať o takých kňazov pre nich, ktorí im budú slúžiť v rodnej reči,“ zareagoval kardinál Tomko.

Metropolita je arcibiskup, ktorý stojí na čele cirkevnej provincie. Od roku 1977 bolo celé územie Slovenska jednou provinciou. Keď pápež Ján Pavol II. vymenoval Jána Sokola v roku 1989 za arcibiskupa, získalo Slovensko v jeho osobe aj svojho prvého metropolitu. V marci 1995 prišlo však k rozdeleniu Slovenska na dve

cirkevné provincie trnavskú a košickú. Metropolitom druhej sa stal arcibiskup Alojz Tkáč.

Medzitým vyšla najavo spolupráca Sokola s ŠtB. Podľa dokumentov Ústavu pamäti národa mal v rokoch 1987 a 1988 informovať ŠtB napríklad o kandidátoch na vymenovanie za biskupov. Akúkoľvek vedomú spoluprácu s ŠtB však Sokol vždy popieral a Konferencia biskupov Slovenska mu zakaždým vyjadrila dôveru. Naposledy pred rokom arcibiskup priznal, že sa stretával s príslušníkmi ŠtB, na cirkev však nedonášal.

Tohto roku v októbri sa Sokol dožije 75 rokov a podľa zvyklostí platných v katolíckej cirkvi podáva žiadosť o abdikáciu. Jeho doterajší pomocný biskup Zvolenský je o celé štvrtstoročie mladší, má len 49 rokov. „Je to človek veľmi šikovný, vzdelaný, rečovo zdatný, ktorý má aj svoju

duchovnosť,“ charakterizoval nového metropolitu biskup Baláž.

V zoznamoch bývalej ŠtB sa vyskytlo aj meno Zvolenského, ktorý bol podľa stránok Ústavu pamäti národa takzvaným dôverníkom. „Budeme veľmi razantne odmietať akúkoľvek možnú spoluprácu nového arcibiskupa so Štátnou bezpečnosťou,“ upozornil médiá hovorca biskupského zboru Jozef Kováčik. Podľa neho bol Zvolenský takzvanou preverovanou, čiže prenasledovanou osobou.

Rímskokatolícka cirkev má odteraz na Slovensku troch arcibiskupov, čo vyvoláva otázku, kto je z nich prvý, čiže prímás. „Tento čestný titul nie je v kanonickom práve, existuje len zvykovo v niektorých štátoch a nedáva žiadnu moc,“ poznamenal Tomko. Podľa expertov na cirkevné právo by prímásom mal byť ten, v ktorého arcidiecéze sa nachádza hlavné mesto štátu. **PRAVDA, 15.2.2008**

Nové rímskokatolícku diecézy na Slovensku

Po 240. rokoch má rímskokatolícka cirkev na Slovensku nové územné členenie. Novým arcibiskupom a metropolitom sa stal Stanislav Zvolenský. Pápež Benedikt XVI. rozhodol aj o reorganizácii diecéz. V Bratislave vzniká nová arcidiecéza a rovnako tak vzniká nová žilinská diecéza. V Žiline je už s ďalšími informáciami pripravený kolega Marián Lechan.

Marián Lechan, redaktor: „Dobrý podvečer zo Žiliny, novovzniknutú žilinskú diecézu bude riadiť jeho eminencia mons. Tomáš Galis. Ten doposiaľ pôsobil ako pomocný biskup v Banskobystrickej diecéze no a o tom, čo bude táto nová diecéza znamenať práve pre Žilinu, o tom už hovorí žilinský dekan miestnej farnosti Ladislav Stromček.“

Ladislav Stromček, dekan žilinskej farnosti: „My sme doteraz ako kňazi Nitrianskej diecézy tvorili veľmi pekné spoločenstvo, také súdržné, tak predpokladám, že to bude taký dobrý základ aj pre žilinskú diecézu, že budeme naozaj tvoriť takú rodinu kňazov okolo biskupa, ktorý pán biskup Tomáš je

známy takou povahou otcovskou, takže myslím si, že budeme tvoriť veľmi peknú takú rodinu.“

Marián Lechan, redaktor: „Vďaka novej územnej reorganizácii rímskokatolíckej cirkvi na Slovensku budú pod žilinskú diecézu patriť aj tieto dekanáty. Bude to Bytča, Čadca, Ilava, Kysucké Nové Mesto, Martin, Martin Sever, Prieckopa pri Martine, Sučany, Turany, Vrútky, Považská Bystrica, Púchov, Rajec a Žilina. Žilina tak získala 9 dekanátov, ktoré doteraz patrili pod Nitriansku diecézu a zvyšné patrili pod Banskobystrickú diecézu. Miriam?“

Miriam Kalisová: „Marián a kde v Žiline bude biskupské sídlo a katedrálly chrám?“

Marián Lechan, redaktor: „Tak biskupské sídlo by malo byť na Mariánskom námestí v takzvanom Siroťári, no a katedrálly chrám, alebo katedrálly chrámom sa po dnešnom dni stáva kostol Najsvätejšej trojice, ktorý v podstate vidíte aj v pozadí za mnou. To je všetko, dovidenia zo Žiliny.“

TV Markíza, 17:00, 14.2.2008

Katolícka cirkev radikálne zmenila svoje územné usporiadanie na Slovensku

Po 240 rokoch katolícka cirkev radikálne zmenila svoje územné usporiadanie na Slovensku. K šiestim doterajším diecézám pribudli ďalšie dve, žilinská a bratislavská. Hlavou bratislavskej s titulom metropolita sa stal nový arcibiskup Stanislav Zvolenský, ktorý v tejto funkcii nahradil Jána Sokola.

Bratislava sa po prvýkrát vo svojej histórii stala centrom rímskokatolíckej cirkvi na Slovensku. Dôvodom má byť podľa biskupov nárast obyvateľov hlavného mesta i počtu veriacich.

Jozef Tomko, pápežský legát a kardinál: „Ide o novú etapu nielen v živote katolíckej cirkvi na Slovensku, ale aj pre dobro celej slovenskej spoločnosti.“

Nový bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský nahradil vo funkcii metropolitu Jána Sokola. Ten aj naďalej zostáva trnavským arcibiskupom. Meno Stanislav Zvolenský figuruje v záznamoch štátnej bezpečnosti ako dôverník. Z tejto kategórie sa ale nedá presne určiť vedomá spolupráca.

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Ide o osobu, ktorá bola preverovaná, ktorá bola skôr naopak prenasledovaná. My budeme veľmi radikálne veľmi razantne odmietaj akúkoľvek možnú spoluprácu nového arcibiskupa so štátnou bezpečnosťou.“

Duchovným vodcom nového usporiadania, ktoré sa pripravovalo šesť rokov je banskobystrický biskup Rudolf Baláž. Podľa jeho názoru by sa cirkevné sídla mali priblížiť ľuďom.

František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska: „Pracovali na tom všetci biskupi, ale najviac on sa o to zaslúžil, takže Rudko, vďaka.“

Okrem bratislavskej pribudla aj nová diecéza v Žiline s biskupom Tomášom Galisom. Tá vznikla oddelením sa z Nitrianskej diecézy, proti čomu v minulosti protestoval nitriansky kardinál Korec. Nové členenie ale nakoniec odsúhlasili všetci slovenskí biskupi.

AA: „Keby tam boli niektorí biskupi nesúhlasili, nemôže toto kolo pokračovať.“

Územné zmeny v rímskokatolíckej cirkvi prišli iba mesiac potom, ako sa menili hranice u Gréckokatolíkov. Pápež Benedikt XVI. vtedy odsúhlasil gréckokatolícke arcibiskupstvo v Prešove a biskupstvo v Bratislave.

Rado Igaz, TV Markíza

Monsignor Stanislav Zvolenský má 49 rokov. Rodák z Trnavy študoval v Innsbrucku a v Ríme. V minulosti pôsobil na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Biskupom je od mája 2004. Nový bratislavský arcibiskup metropolita Slovenska je teraz naživo v našom vysielaní. Dobrý večer excelencia.

Naživo Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup, metropolita Slovenska: „Dobrý večer.“

S akým pocitom ste prijali vymenovanie do tejto funkcie?

„S pocitom vďačnosti voči Svätému Otcovi Benediktovi XVI. a s pocitom veľkej zodpovednosti pred úradom, ktorý mi bol zverený.“

A čo urobíte ako prvý krok vo vašej arcidiecéze?

„Prvé kroky, ktoré budem musieť urobiť, budem musieť hľadať si najbližších spolupracovníkov, teda konzultovať medzi kňazmi kto by mohol byť v tom najužšom kruhu ako môj dobrý spolupracovník, lebo aj život v cirkvi je život takpovediac spoločenstva, aj biskup je jedine vtedy dobrým biskupom, keď má dobrých spolupracovníkov.“

Je už stanovený termín, kedy vás oficiálne uvedú do funkcie?

„Uvažuje sa, že by som mal byť uvedený do funkcie 8. marca.“

A rozhodlo sa aj to, kde presne bude sídlo arcibiskupského úradu v Bratislave?

„Sídlo arcibiskupského úradu v Bratislave bude na Špitálskej ulici v budove v blízkosti kostola svätého Ladislava.“

Markíza, 14.2.2008

SMK má vlastné požiadavky na cirkev

V historický deň, kedy sa na Slovensku po 240 rokoch rozdelili diecézy a bol vymenovaný nový arcibiskup, Strana maďarskej koalície predložila Konferencii biskupov svoje požiadavky. Pre veriacich maďarskej národnosti chcú vlastného biskupa.

Predseda Konferencie biskupov František Tondra si dnes priamo v sídle SMK prevzal list. Predstavitelia Strany maďarskej koalície ho napísali v mene 400 tisíc Maďarov žijúcich na Slovensku, ktorí sa hlásia ku katolíckej viere.

Klára Sarközy, podpredsedníčka SMK: „Týchto 400 tisíc veriacich by si zaslúžilo, aby mali pastiera, ktorý ich vedie, ktorý je maďarskej národnosti. Vedeli by sme si to predstaviť tak, že by bol jeden pomocný biskup a na území ostatných diecéz by boli poverení vikári.“

Dnešné správy o organizačných zmenách v rímskokatolíckej cirkvi SMK sklamali. Dlhodobu sa totiž snažili o zriadenie vlastnej maďarskej diecézy na Slovensku.

Klára Sarközy, podpredsedníčka SMK: „My sme rozčarovaní, ja by som mohla použiť aj to slovo, šokovaní, pretože došlo k rozdeľovaniu diecéz a niežeby boli brané do úvahy tie naše požiadavky, ale tie požiadavky sa ešte zhoršili.“

Kardinál Jozef Tomko si myslí opak. Podľa neho budú veriaci bližšie k svojim biskupom, čo pomôže aj Maďarom žijúcim na Slovensku.

Kardinál Jozef Tomko: „Toto riešenie uľahčuje takisto spôsob byť spolužitia s rôznymi etnickými skupinami.“

Dnešné rokovanie SMK s predsedom Konferencie biskupov Slovenska bolo za zatvorenými dverami. Čo si myslí biskup František Tondra o liste maďarských veriacich, sa nám zistiť nepodarilo.

AA: „Ja nebudem s vami rozprávať.“

Oficiálna reakcia Konferencie biskupov Slovenska na požiadavky SMK je zatiaľ stručná, zobrali ich na vedomie.

Martina Dratvová
TV Markíza, 19:10

Rímskokatolícka cirkev má nové diecézy

MODERÁTOR: Boris Chmel
HOSTIA: Jozef Kováčik, hovorca
Konferencie biskupov Slovenska

Jozef Haľko, cirkevný historik

Boris Chmel, moderátor: „Na Slovensku sú dve nové rímskokatolícke diecézy. Podľa očakávania so sídlom v Bratislave a v Žiline. Zmenili sa aj hranice ostatných šiestich. Arcibiskupa Sokola na poste západného metropolitu strieda nový bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský. Rozdelenie diecéz sa nepáči SMK.“

Martin Linhart, reportér TA3: „Na zásadnú zmenu diecéz na Slovensku sa čakalo 240 rokov. Výsledok, ktorý potvrdil pápež Benedikt XVI., je kompromisom, s ktorým súhlasili všetci biskupi. SMK však pobúril. Pre 400 tisíc slovenských Maďarov žiadala maďarského biskupa.“

Natočené:

Klára Sarközy (SMK), poslankyňa NR SR: „Práve západné Slovensko sa rozdelilo salámovým spôsobom, ktorý je pre nás neprijateľný.“

Kardinál Jozef Tomko, osobitný vyslanec a legát Benedikta XVI.: „Biskup má starosť o všetkých veriacich nech sú hocijakej národnosti.“

*****

Martin Linhart, reportér TA3: „Trnavský arcibiskup Sokol, ktorý bude mať v októbri 75 rokov, kedy musí požiadať o uvoľnenie z funkcie, novou organizáciou prišiel o titul západného metropolitu.“

Natočené:

Ján Sokol, trnavský arcibiskup: „Ja som mal ísť do Bratislavy, ale sa budem baliť a zase rozbaľovať? Takže som povedal, že ja by som prosil, keby mňa už nechali tam, aby som tam tých niekoľko mesiacov dotiahol.“

*****

Martin Linhart, reportér TA3: „Nový bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský figuruje vo zväzkoch ŠtB v kategórii dôverník. Spoluprácu s komunistami však odmieta.“

Natočené:

Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup, západný metropolita: „Cítim to osobne aj ako veľkú urážku, ktorú mi predošlý režim spôsobil.“

Michal Dzurjanin, hovorca Ústavu pamäti národa: „O žiadnej spolu-

práci sa hovoriť nedá, vyplýva to aj zo smerníc Štátnej bezpečnosti.“

*****

Martin Linhart, reportér TA3: „Prvým žilinským biskupom bude Tomáš Galis, ktorý doteraz pôsobil v Banskej Bystrici. Bez ohľadu na akékoľvek odmietavé názory je rozhodnutie Vatikánu konečné a platiť bude minimálne niekoľko desaťročí. Martin Linhart, TA3.“

Boris Chmel, moderátor: „V štúdiu už vítam hovorca Konferencie biskupov Slovenska, pána Jozefa Kováčika. Dobrý večer.“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Dobrý večer.“

Boris Chmel, moderátor: „A takisto aj cirkevného historika pána Jozefa Haľka. Dobrý večer, vitajte.“

Jozef Haľko, cirkevný historik: „Dobrý večer prajem.“

Boris Chmel, moderátor: „Pán Kováčik, videli sme, rímskokatolícka cirkev bude fungovať po novom. Pribudli dve diecézy, v Bratislave, v Žiline, hranice ostatných sa upravili. Prečo takýto radikálny krok alebo respektívne rázny krok?“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Je veľmi dôležitý, pretože počet obyvateľov Slovenskej republiky od posledných takýchto úprav sa zvýšil, zvýšil sa počet katolíkov. Je dôležité, aby biskup mal blízko k svojim veriacim, aby naozaj nemusel prechádzať cez veľmi vzdialené územie, ale aby mohol jednak so svojimi kňazmi, jednak s veriacimi veľmi aktívne komunikovať.“

Boris Chmel, moderátor: „Pán Haľko, ako sa vlastne z historického hľadiska vyvíjali tie diecézy u nás? Kedy bolo naposledy takéto veľké delenie?“

Jozef Haľko, cirkevný historik: „Treba povedať, že ten dnešný pojem, vyhlásenie prerozdelenia diecéz je veľmi dôležitým medzníkom viac ako tisícročného vývoja, pretože nitrianska diecéza v 9. storočí je vlastne prvou registrovanou alebo dokázateľnou, dokumentovateľnou diecézou v strednej a východnej Európe. Tá so zánikom Veľkej Moravy tiež na istý

čas ustupuje do úzadia, svätý Štefan zakladá nové diecézy plus dve arcidiecézy, potom v 11. storočí znovu vieme presne povedať, že bola nitrianska diecéza, ale s istým obmedzeným územím, pretože pôvodne mala veľmi veľké územie od Spiša cez Gemer, až po Zadunajsko. Veľmi dôležitým medzníkom je rok 1776, keď Mária Terézia odčlenila od ostrihomskej diecézy spišskú, banskobystrickú a rožňavskú diecézu. Potom veľmi, veľmi zaujímavá, až komplikovaná situácia nastala v roku 1918 keď vznikom nových štátov na troskách Rakúsko-uhorskej monarchie v podstate štátna hranica prechádzala cez ostrihomsnú diecézu a tak vlastne vzniká aj trnavská postupne apoštolská administratúra, ktorá v roku 1977, v rámci vyhlásenia samostatnej cirkevnej provincie, ktorá jednoznačne stanovila, že štátne hranice sú identické s hranicami diecéz, bola vyhlásená za arcidiecézu. Špecifikom bolo to, že komunistický režim nedovolil aby na čele arcidiecézy stál arcibiskup, biskup Gábriš, ktorý bol režimu nepohodlný, nemohol byť vymenovaný za arcibiskupa, až na jeho pohrebe v roku 1987 v novembri bol in memoriam ad persona menovaný arcibiskupom.“

Boris Chmel, moderátor: „Čiže dá sa povedať, že vlastne tentokrát cirkev prvýkrát organizovala to delenia sama ako som pochopil.“

Jozef Haľko, cirkevný historik: „Dá sa to tak povedať, áno, v tomto zmysle slova je to v tom vývoji veľmi dôležitý medzník.“

Boris Chmel, moderátor: „Pán Kováčik, napriek teda zániku bratislavsko-trnavskej arcidiecézy zostane Trnava titul arcidiecézy. Ján Sokol, ktorý vlastne čelil aj v minulosti obvineniam zo spolupráce s ŠtB však už nebude teda metropolitom západnej provincie. Nepotvrdili sa tie informácie, že po rozdelení arcidiecézy odstúpi. Čo to preňho teda znamená takéto niečo osobne?“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Ja som sa už vyjadril niekoľkokrát, že tie posledné dni mi pripomínali stávkovú kanceláriu, ale sú to veľmi vážne udalosti, ktoré sa naozaj riešia veľmi delikátne, veľmi jednoducho a pritom

veľmi prakticky. Čiže Svätý Otec urobil naozaj výnimočnú udalosť, pretože zostala arcidiecéza Trnava. Je len málo takýchto diecéz na svete, ktoré majú takéto privilegované postavenie, čiže toto si veľmi vážime tento krok Svätého Otca.“

Boris Chmel, moderátor: „Je to bežné, že dve arcidiecézy takto vedľa seba sú?“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Nehovorím, že je to niečo výnimočné, ale je to mimoriadne ocenenie práve pre Slovensko, pretože bez ohľadu na to, kto stojí na čele tejto arcidiecézy, zostáva arcidiecézou. Čiže aj nasledovník otca arcibiskupa bude znova arcibiskup, s jednou veľkou výnimkou, že otec arcibiskup Sokol dostal ako osobné privilégium do smrti nosiť pálium, čo je hodnosť metropolitu. Čiže to už jeho nasledovník nebude mať, ale arcibiskupovi Sokolovi toto privilégium ostalo.“

Boris Chmel, moderátor: „Podme teraz k novému bratislavskému arcibiskupovi Stanislavovi Zvolenskému. V zoznamoch ŠtB sa vyskytlo aj jeho meno ako dôverník.“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Áno, samozrejme, v zoznamoch ŠtB je množstvo katolíckych kňazov, pretože na každého katolíckeho kňaza bol vedený jeden, ktorý ho sledoval, minimálne jeden. Čiže je otázka v akej kategórii sa nachádza a tá kategória je veľmi jasne zadefinovaná a Ústav pamäti národa to jasne hovorí, že táto kategória, takzvané D-čko, nie je ten, ktorý vedome spolupracoval. Čiže budeme veľmi radikálne, veľmi jednoznačne odmietat' akúkoľvek spojitost' nového arcibiskupa s ŠtB.“

Boris Chmel, moderátor: „Na linke máme v týchto chvíľach aj hovorcu Ústavu pamäti národa, pána Michala Dzurjanina. Dobrý večer.“

Telefonuje (naživo):

Michal Dzurjanin, hovorca Ústavu pamäti národa: „Dobrý večer.“

Boris Chmel, moderátor: „Takže pán Dzurjanin, v zoznamoch ŠtB sa teda objavilo meno Stanislava Zvolenského ako dôverníka. Dá sa vôbec z tohto vydedukovať o akú spoluprácu mohlo ísť, akým spôsobom sa tam mohol dostať?“

Michal Dzurjanin, hovorca Ústavu pamäti národa: „V prvom rade je potrebné hovoriť o registračných protokoloch, pretože keď sa hovorí o zoznamoch, automaticky to verejnosť vníma ako zoznamy spolupracovníkov, čo je veľký omyl. Ale hovoríme o kategórii dôverníka. Kategória dôverníka podľa smerníc Štátnej bezpečnosti, respektíve osoba evidovaná v tejto kategórii nemohla nahrádzať tajného spolupracovníka. Z týchto smerníc vychádzal aj federálny ústavný súd, ktorý vo svojom rozhodnutí v roku 92 kategóriu dôverníka vyradil z kategórie vedomej spolupráce. A z toho vychádza aj zákon o pamäti národa, podľa ktorého kategória dôverníka nepatrí medzi spolupracovníkov Štátnej bezpečnosti.“

Boris Chmel, moderátor: „Čiže mohlo ísť o tú nevedomú spoluprácu, nemusel o tom vedieť ak som správne pochopil?“

Michal Dzurjanin, hovorca Ústavu pamäti národa: „No tá nevedomá spolupráca, to je taký pomerne dosť nešťastný výraz, ale ak máme hovoriť reálne, často sa do kategórie dôverníka dostali osoby, ktoré mohli v nejakom rozhovore s nejakým agentom Štátnej bezpečnosti povedať nejakú informáciu a následne ten agent nahlásil svojmu riadiacemu orgánu, že je tu takáto informácia a toto je ten zdroj informácie. Čiže dá sa hovoriť o spolupráci? To ťažko povedať.“

Boris Chmel, moderátor: „Pán Dzurjanin, ďakujem vám za vaše názory, dovidenia.“

Michal Dzurjanin, hovorca Ústavu pamäti národa: „Ďakujem, dopočúť.“

*****

Boris Chmel, moderátor: „No a páni na záver sa ešte možno vrátíme k otázke maďarských občanov našich. Rozčarovanie z prerozdelenia diecéz dnes teda prezentovala aj samotná Strana maďarskej koalície. Podľa nich neboli vypočítané prosby 400 tisíc veriacich maďarskej národnosti aby mali svojho pastiera maďarskej národnosti. Nové rozdelenie trnavskej diecézy sa teda podľa nich najviac dotklo veriacich dunajskostredského a levického okresu. Ako vnímate tieto?“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Rozčarovanie nie je namieste, skôr je tu opačná

reakcia, pretože ide o veľmi zásadný precedens. Podľa nášho názoru politická moc nemá právo zasahovať do takýchto otázok, zaručuje to aj zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou. To čo máme pred sebou, nové územné členenie, je pastoračný model. Čiže katolícka cirkev nie je politickou stranou a jej usporiadanie nie je politickými voľbami, čiže každý biskup má povinnosť na svojom území sa postarať o všetkých veriacich, ktorí tam sú, bez ohľadu na národnostnú alebo rasovú príslušnosť.“

Boris Chmel, moderátor: „Čiže neexistujú nejaké národnostné diecézy, nikde vo svete takýto prípad?“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Nepoznáme maďarskú katolícku cirkev, ani slovenskú katolícku cirkev, poznáme rímskokatolícku cirkev, gréckokatolícku cirkev a ďalšie obrady, ktorých súčasťou sú aj občania, ktorí hovoria rôznymi rečami.“

Boris Chmel, moderátor: „Čiže tie vlastne ich prosby a listy, ktoré chcú ešte poslať ďalej, aby mali možnosť aj pomocného biskupa v trnavskej arcidiecéze, ako to môže dopadnúť?“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Boli by sme radi, keby naozaj tento dialóg sa viedol tam, kde sa má viesť a nie cez médiá, ako sme toho boli svedkami dnes.“

Boris Chmel, moderátor: „Takže dialóg ešte bude pokračovať?“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „My sme každému dialógu otvorení, ale pokiaľ to má byť len politická otázka, tak myslím si, že tadiaľto cesta nevedie.“

Boris Chmel, moderátor: „Páni, ďakujem vám za vašu návštevu u nás v štúdiu. Dovidenia.“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Ďakujem pekne.“

Jozef Haľko, cirkevný historik: „Dovidenia.“

Boris Chmel, moderátor: „Dnešná Téma dňa sa končí. Prajem vám ešte pekný večer a stretneme sa opäť zajtra. Dovidenia.“

TA3, 19:55, 14.2.2008